

Øgede omkostninger ved indsamling af 10 fraktioner

Regeringens forslag om at indsamle 10 typer affald ved husstanden medfører øgede omkostninger for en del borgere. Der vil være tale om udrulning af nye ordninger eller ændringer i de eksisterende.

Ved lanceringen af regeringens affaldsudspil vurderede Miljøminister Lea Wermelin (S), at omkostningerne til at sortere 10 affaldsfraktioner ved husstanden ville blive ca. 55 kr. mere om året per husstand.

Dansk Affaldsforening støtter målsætningerne om øget sortering og genanvendelse og er klar til at give den cirkulære økonomi fuld skruld. Det er dog vigtigt at sikre en faktabaseret debat om omkostningerne og vejen frem. Særligt da kommuner og affaldsselskaber fortsat står på mål for opgaven og udskriver omkostningerne til borgerne via affaldsgebyret.

Dansk Affaldsforening har derfor indsamlet erfaringstal fra en række kommuner på indkøb af affaldsbeholdere og tømning af disse for at kunne analysere de faktiske omkostninger.

En gennemsnitlig kommunes affaldsgebyr vil stige med ca. 500 kr. om året, som borgerne skal betale. Et gennemsnitligt affaldsgebyr ligger i dag på ca. 2.500 kr. årligt for en én-familiebolig.

Oversigt

Antal fraktioner i dag	Antal kommuner omfattet	Meromkostning	Stigning i forhold til ministerens udmelding
1-4	32	Ca. 500-800 kr.	10-14 gange så højt
5-6	37	Ca. 200-500	4-10 gange så højt
7-8	29	Ca. 50-500	1-10 gange så højt

Note: Omkostningerne er estimeret ud fra erfaringstal, da den eksakte omkostning bl.a. bestemmes af beholdertype og affaldsopdeling, lokale forhold, tømningfrekvens, priser ved udbud af kørsel og indkøb af beholdere mv. Tallene dækker udelukkende én-familieboliger. Omkostninger for etageboliger er mere komplicerede, da der skal investeres i areal til beholdere, foretages udgravninger til nedgravede beholdere – og så er der pladsspørgsmål i baggårde. Antal fraktioner er kun med udgangspunkt i de 10 fraktioner, som er med i Regeringens udspil.

Køb og tømning af én affaldsbeholder koster 270 kr. om året

I gennemsnit koster det omkring 500 kr. at indkøbe en almindelig 240 liter affaldsbeholder, som er den mest udbredte beholder ved én-familieboliger. Beholderen afskrives over 5-10 år og koster dermed i gennemsnit 70 kr. for en husstand om året – den varierer altså fra 50 til 100 kr. om året udelukkende i indkøb af én beholder. Når beholderen er indkøbt, skal den rulles ud og tømmes ved husstanden. En beholder med mad- og restaffald skal tømmes ofte, mens en

19-05-2020

Side 1 af 4

J.nr. 11.7.23 04 MG

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

beholder med tørt affald, så som pap, papir, metal, glas, plastik og mad- og drikkekartoner kan tømmes sjældnere.

Hvis en kommune har en ét-kammerbeholder og skal skifte til en to-kammerbeholder, som resultat af de nye indsamlingskrav, skal kommunen investere i nye beholdere. Alternativet kan være at supplere med en beholder yderligere – og altså stadig investere i endnu en beholder.

Side 2 af 4

Det koster i gennemsnit 20 kr. pr. gang at tømme affaldsbeholder¹. **En beholder til mad- og restaffald koster i gennemsnit omkring 520 kr. at tømme** om året – hvis den tømmes hver 2. uge – mens **en beholder med tørre fraktioner i gennemsnit koster omkring 260 kr. at tømme** om året – hvis den tømmes hver 4. uge. Tømning af beholder afhænger naturligvis også af, hvor langt der er mellem husene, og hvor langt der er til behandling af affaldet. Derfor er tallet meget varierende på tværs af landets kommuner. Den største post til indsamling er løn til chauffører og omkostninger til anskaffelse og drift af skraldebiler.

Mange kommuner har allerede sortering af mange af de fraktioner, som Regeringen ønsker, skal indsamles ved husstanden fremover. Der er dog også mange kommuner, som enten skal ændre i eksisterende ordninger for at leve op til de nye krav eller skal implementere nye ordninger. Uanset om der er tale om ændring eller ny-implementering, skal rigtig mange kommuner købe nye affaldsbeholdere.

Affald koster penge at komme af med

Kommunerne afsætter det affald, borgerne har sorteret, til private virksomheder med krav om genanvendelse, når det er indsamlet og eventuelt grovsortet. Priserne på markedet for genanvendeligt affald fluktuerer ligesom som markedspriser i resten af vores samfund fluktuerer. Vi kender det eksempelvis fra priserne på benzin og diesel. Priserne på de fleste affaldsfraktioner – både dem fra genbrugspladserne og fra husstande – er typisk negative. Det betyder, at selv når borgerne har betalt for at få affaldet indsamlet og sorteret, koster det penge at afsætte det til genanvendelse.

Kommunerne og affaldsselskaberne "sælger" deres affald til første led i oparbejdningsskæden – nogle typer affald gennemgår flere forskellige behandlingsprocesser og bliver altså solgt videre adskillige gange, inden det ender med at indgå i ny produktion.

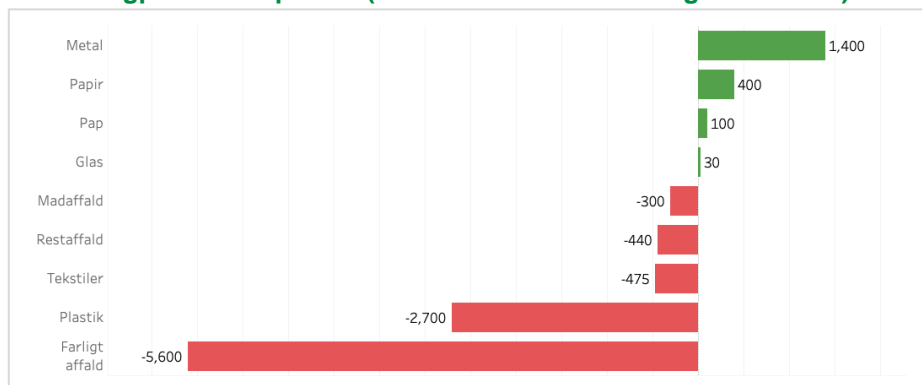
Prisen for at sende affaldet til genanvendelse afhænger dels af de samlede mængder af affalds-/materialtypen i markedet. Og dels afhænger priserne af affaldets kvalitet.

Genanvendelse koster penge – specielt genanvendelse af vores plastikaffald og det farlige affald er dyrt, og ligeledes er vores madaffald. For de fraktioner kan det "ikke betale sig" at genanvende dem – kommunerne gør det alene for at forfølge miljømål. Anderledes ser det ud for fraktioner som papir, pap og glas. Disse fraktioner har vi og andre lande indsamlet i årevis, og det har altså skabt

¹ Kilde: Urbaser, som er et af de største private renovationsselskaber i Danmark. Der er tale om nutids- og nær fremtidspriser.

markeder, som gerne vil betale penge for at materialerne kan indgå i ny produktion. Metallet er som altid penge værd.

Afsætning priser i kr. pr. ton (økonomi efter indsamlingen er betalt)

Side 3 af 4

Kilde: ARC, Arwos, ARGO. Vi ligger ikke inde med afsætningstal for mad- og drikkekartoner.

En gennemsnitlig husstand producerer ca. 50 kg plastikaffald om året, og Regeringen har som mål, at vi indsamler 80% af alt plastaffald med henblik på genanvendelse. Det vil sige, at efter indsamlingen er betalt, betaler en gennemsnitlig husstand yderligere ca. 108 kr. om året for at plastikaffald afsættes til genanvendelse. Indsamling og sortering ikke er lig genanvendelse – hvis produkter og emballager ikke er egnede til genanvendelse, kan sortering naturligvis ikke ændre på dette.

Det er således vigtigt ikke kun at se på prisen på en beholder og tømning af denne, men også at medregne prisen/omkostningen, når affaldet efterfølgende skal afsættes på et marked, der er præget af negative priser.

Kommunerne bør kunne løfte det ansvar de pålagt – ret og pligt

Når folkevalgte skal sende regningen til borgerne og stå på mål for miljøet, skal de altid have mulighed for at løse opgaverne bedst muligt – enten ved brug en privat leverandør eller ved selv at gøre det. Det handler om ansvaret.

Derfor vækker særligt ét initiativ i regeringens udspil stor bekymring: At kommunerne pålægges udbudspligt på behandlingen af det affald, borgerne sorterer til genanvendelse. Markedet er godt til mange ting, men ikke til at drive udvikling, hvor det *ikke kan betale sig*. Det er ikke holdbart, hvis kommunerne bindes til opgaver, uden at kunne styre borgernes omkostninger eller holde snor i miljøbehandlingen.

Alternativet svarer til, at kommunerne hverken må eje eller drive plejehjem, ansætte SOSU'ere eller have biler til hjemmebesøg, men fortsat er pålagt at sikre borgerne ældrepleje – og leve op til servicemål om madens kvalitet og antal ugentlige bade.

Affaldssektoren er præget af få store aktører, og ofte kan *det ikke kan betale sig* at genanvende rent økonomisk. Der er ikke tale om traditionelle markeder. Mister kommunerne muligheden for at drive anlæg og eftersortere, kan

omkostningerne løbe løbsk, ligesom det bliver vanskeligt at sikre sig, at borgernes affald genanvendes bedst muligt.

Gennemfører Folketinget tvangsudbud af driftsopgaverne, mister kommunerne både redskaberne til at holde borgernes omkostningerne nede og indsigt i, hvad der reelt sker med affaldet. Det rummer en risiko for, at folkevalgte i kommunerne beder borgerne sortere flere og nye typer affald uden sikkerhed for, at disse rent faktisk genanvendes på miljømæssig tilfredsstillende vis. Forslaget rejser principielt spørgsmål om, hvorvidt håndtering af borgernes affald er en offentlig/kommunal opgave.

Side 4 af 4

Det er vigtigt, at kommunerne har mulighed for og frihed til at løse opgaven indtil 1. led efter sortering, hvor affaldet er klar til virksomheder, der kan genanvende det.

Kommunerne har brug for at kunne drive anlæg til bl.a. at omlaste affald, grov-sortere fraktioner eller forbehandle madaffald, før det sendes til biogasanlæg. Herefter ser vi gerne – ligesom regeringen – at det er danske virksomheder, der overtager affaldet.

EKSEMPLER PÅ GEBYRSTIGNINGER VED NYE ORDNINGER

Kvalificeret regneeksempel fra ARGO:

En kommune som indsamler 6 fraktioner i dag (rest-, mad-, papir-, plastik-, metal- og glasaffald), vil sandsynligvis opleve en **gebyrstigning på ca. 300 kr. årligt** efter en implementering af Regeringens forslag. Omkostningerne vil sandsynligvis ligge i følgende: Indsamling af farligt affald og indsamling af pap i en ny beholder – da den ikke egner sig specielt godt til en to-kammerbeholder grundet dens størrelse. Her regner vi altså med at behandlingsomkostninger til tekstil, mad- og drikkekartoner samt pap vil være så tæt på status quo (energiudnyttelse) eller nul, at vi kan se bort fra posterne.

Reno Djurs:

Affaldsselskabet for Norddjurs og Syddjurs kommuner regnede i 2018 på hvad det ville koste for borgene om året at gå fra den daværende ordning – med to spande til hhv. restaffald i den ene og papir- og papaffald i den anden – til at indsamle affald i 4 spande, som omfatter de eksisterende tre fraktioner samt glas-, metal-, plastik- og madaffald. Dette ville give en **årlig gebyrstigning på 768 kr.**² Alle ydelser lige fra beholderkøb til indsamling, forbehandling og afsætning er udliciteret og dermed baseret på markedspriser ved konkurrenceudsættelse.

² <https://affaldsviden.info/wp-content/uploads/2019/07/Reno-Djurs-2018-Debatoplæg-1.pdf>